

Stockholm 2022-11-22

Byggföretagens yttrande över remissen Utökat informationsutbyte – Ds 2022:13

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar drygt 3 900 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Sammanfattning

- Byggföretagen välkomnar utredningens förslag och ser att ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter kan bidra till att stärka förutsättningarna för sund konkurrens och motverka arbetslivskriminalitet i bygg- och anläggningssektorn.
- Byggföretagen förutsätter att tidigare och pågående utredningar, med syfte att motverka arbetslivskriminalitet, leder till beslut om nödvändiga lag- och förordningsändringar som möjliggör delgivande av relevant information även till offentliga och privata aktörer på arbetsmarknaden.
- Byggföretagen efterlyser digital tillgång till offentlig information från myndigheter och att samordning av så kallade API:er sker för integrering i bygg- och anläggningsbranschens system för kontroll och uppföljning, bland annat ID06.

Inledning

Byggföretagen välkomnar utredningen om utökat informationsutbyte och ser att förslagen i delrapport och slutrapport bidrar till att motverka arbetslivskriminalitet och därmed ger bättre förutsättningar för sund konkurrens inom bygg- och anläggningssektorn.

Vi konstaterar att utredningen kan ha viss påverkan på det som benämns som arbetslivskriminalitet inom bygg- och anläggningssektorn. Byggföretagen har via offentliga kanaler och genom kontakt med berörda myndigheter under lång tid framfört behovet av ny sekretesslagstiftning, som möjliggör delgivande av relevant information till offentliga och privata aktörer, digital tillgång till

offentlig information och samverkan med branschens befintliga system för leverantörskontroll, effektivare och mer träffsäkra arbetsplatskontroller. Utländska företag som är verksamma i Sverige bör, i likhet med svenska företag registrerade hos Skatteverket och/eller Bolagsverket, också synliggöras för uppgift om var företaget och dess anställda ska betala skatter och avgifter. Dessa åtgärder beaktas inte i utredningen, men åtgärderna är en nödvändig förutsättning för att stärka den kontroll och uppföljning som görs i samband med upphandling av bygg- och anläggningsarbeten.

Frågan om sund konkurrens och arbetet emot arbetslivskriminalitet är en högt prioriterad fråga för Byggföretagen och för våra medlemsföretag. Utöver den kontroll och uppföljning som sker i våra medlemsregister, samt krav som ställs för medlemskap, driver vi också ett brett och omfattande arbete, som organisation och i samverkan med övriga aktörer i bygg- och anläggningssektorn, för ökad kunskap och kompetens avseende regel efterlevnad och ansvarstagande. Vårt arbete för sund konkurrens har de senaste fem åren delvis erhållit statligt stöd via Arbetsmiljöverket. Byggföretagen är också engagerade i flera av de utredningar och grupperingar som regeringens särskilda utredare träffat och som slutrapporten ”Utökad informationsutbyte” hänvisar till. Byggföretagens vd är ledamot i den av regeringen tillsatta Delegationen mot arbetslivskriminalitet, vi är initiativtagare och den största finansiären bakom Byggmarknadskommissionen och deltar också aktivt i arbetet inom ram för Stora Branschgruppen.

Byggföretagen väljer att kommentera utredningens förslag inom de områden som kan få direkt påverkan på bygg- och anläggningssektorn. Vi lyfter också fram några viktiga myndighetsuppgifter som även privata aktörer behöver få tillgång till i arbetet mot arbetslivskriminalitet och för sund konkurrens.

En ny generell sekretessbrytande bestämmelse införs/En utökad möjlighet att utbyta offentliga uppgifter

Byggföretagen delar analysen i utredningen om att ett utökad informationsutbyte mellan myndigheter kan bidra i arbetet för sund konkurrens och att de förslag till åtgärder som läggs fram i utredningen också bidrar positivt till enskilda företags verksamhet. Byggföretagen saknar dock tydliga samband mellan utredningens förslag och sekretessproblematiken som blivit alltmer påtaglig inom ramen för arbetet med ”Myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet”. Som företrädare för bygg- och anläggningssektorn förutsätter Byggföretagen att utökad informationsutbyte också sker i samband med myndighetsgemensamma arbetsplatskontroller, i enlighet med de förslag som återfinns i tidigare utredning Myndigheter i samverkan mot arbetslivskriminalitet (Ds 2021:1). Byggföretagen förutsätter också att en ökad möjlighet till informationsutbyte innefattar att

myndigheternas arbete stärks gällande kontroll och uppföljning av att handlingar är korrekta och att lagregler följs av företag som driver verksamhet i Sverige.

Trots att utredningen begränsar sig till att lämna förslag kring informationsutbyte mellan myndigheter vill Byggföretagen lyfta fram tre sekretessbelagda uppgifter som hanteras av Skatteverket och som motverkar kontroll och uppföljning av privata företag inom bygg- och anläggningssektorn, vid upphandling och inom ramen för ID06-systemet. Det är bland annat uppgifter om skuldsaldo på skattekonto, rapporterad källskatt och antal individer som rapporterats på arbetsgivardeklarationen.

Informationsutbyte mellan myndigheter ska kunna ske elektroniskt

Byggföretagen har under lång tid efterlyst digital tillgång till offentliga uppgifter från myndigheter. Kontroll och uppföljning inom bygg- och anläggningsbranschen sker i dag till stora delar digitalt via det branschägda ID06-systemet eller via motsvarande digitala kontrollsystem. Anslutning till ID06 krävs vid i stort sett alla bygg- och anläggningsprojekt. Att via APIer koppla nödvändig information från myndigheter till ID06, eller till andra beprövade system för leverantörskontroll, säkrar valideringen av uppgifterna. Detta möjliggör avstängning av enskilda ID06-kort och osunda företag kan nekas tillträde till byggarbetsplatser. Även enskilda offentliga och privata beställare i branschen skulle stärka sin kontroll och uppföljning genom en digital tillgång av myndighetsuppgifter i inköpssystemen. Några prioriterade uppgifter rör ökad digitalisering av uppgifter från utstationeringsregistret. En API-samordning med ID06 och andra system för leverantörskontroll skulle validera uppgifterna i systemet, säkra att utstationering sker på rätt sätt och att de utstationerade individerna utstationerats på den adress där de också arbetar. Uppgifter från Migrationsverket om en individ har rätt att vistas och arbeta i Sverige måste samordnas med inloggningen i personalliggaren på arbetsplatsen. På samma sätt finns flera grundläggande, offentliga uppgifter på bland annat Skatteverket, Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten som i dag måste begäras ut per företag på telefon, eller i vissa fall kan sökas manuellt via digitala register. Byggföretagen träffar generaldirektörer vid flera myndigheter under hösten för att belysa hur arbetet mot arbetslivskriminalitet skulle kunna stärkas betydligt med ökad tillgänglighet av offentliga myndighetsuppgifter.

Slutsats

Byggföretagen bedömer att utredningens förslag till utökad informationsutbyte mellan myndigheter kan bidra i arbetet för sund konkurrens och motverka arbetslivskriminalitet i bygg- och anläggningssektorn. Föreslagna regleringar måste dock följas av en rad åtgärder, som återfinns i tidigare och pågående utredningar och möjliggör delgivning av relevant information till privata aktörer

som i dag är föremål för sekretess. Digital tillgång till offentlig information och samverkan kring APIer med befintliga system för leverantörskontroll skulle stärka kontroll och uppföljning och säkra validerade kontrolluppgifter. Det krävs effektivare och mer träffsäkra myndighetsgemensamma arbetsplatskontroller och utländska företag som är verksamma i Sverige bör, i likhet med svenska företag registrerade hos Skatteverket och/eller Bolagsverket, synliggöras för jämförelse och granskning. Myndigheternas generella kontroll och uppföljning måste också stärkas upp.

Slutligen välkomnar Byggföretagen utredningens uppfattning att de föreslagna lag- och förordningsändringarna snabbt kommer på plats. Det gäller också övriga åtgärder som belyses i tidigare och pågående statliga utredningar och som lyfts fram i detta remissvar.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Claes Thunblad, nationell samordnare för sund konkurrens: claes.thunblad@byggforetagen.se 08-698 58 28.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör